

Száma: HAJ/16821-12/2020.

Előkészítő: Maginé dr. Csirke Erzsébet aljegyző
Az előterjesztés törvényességi ellenőrzője:
Dr. Kiss Imre jegyző

ELŐTERJESZTÉS Hajdúnánás Helyi Esélyegyenlőségi Programjának felülvizsgálatáról

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) 31. § (1) bekezdésében leírtak szerint **a települési önkormányzat ötévente, öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el.** A 31.§ (4) bekezdése előírja az önkormányzat számára, hogy a helyi esélyegyenlőségi program időarányos megvalósulását, illetve a (2) bekezdésben meghatározott helyzet esetleges megváltozását kétfévente tekintse át, az áttekintés alapján szükség esetén a helyi esélyegyenlőségi programot vizsgálja felül, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően módosítsa.

Hajdúnánás Városi Önkormányzat a 158/2018. (VI. 28.) számú Képviselő-testületi Határozatával fogadta el Hajdúnánás 2018-2023. évekre szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programját (továbbiakban: HEP). A fenti jogszabályhely előírásaira tekintettel a HEP felülvizsgálata megtörtént.

A felülvizsgálatot az elfogadott HEP 1. számú mellékletében szereplő statisztikai adatokkal kezdtük. Megállapítható, hogy az elmúlt 2 év során a HEP által bemutatott folyamatokban lényeges változás nem következett be, olyan új adat, vagy tény nem merült fel, amely a HEP teljes felülvizsgálatát indokolná, melyre tekintettel a HEP részleges felülvizsgálatát végeztük el.

A részleges felülvizsgálat gyakorlatilag a HEP Intézkedési Tervének áttekintését jelenti. A testület a HEP elfogadásakor 15 intézkedést fogalmazott meg az 5 célcsoportra vonatkozóan. *(az elfogadott HEP, végén az intézkedésekkel az előterjesztés mellékletét képezi).*

Az egyes intézkedéseket a 2018-ban meghatározott felelősökkel a 2020. június 10-én megtartott HEP Fórum keretében értékeltük és azokban a következő megállapításokat tettük:

I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége

- 1. Munkaerőpiaci szereplők keresése alacsony képzettségű munkaerő számára:**
Ennek az intézkedésnek ma is van aktualitása, így mindenképpen javaslom az Intézkedési Tervben a további szerepeltetését. A végrehajtásban felelős önkormányzat és a Hajdúnánási Járási Hivatal a feladatkörükből eredően folyamatosan dolgozik az intézkedés teljesítésében. A munkanélküliek iskolai végzettségére vonatkozóan önkormányzatunknak nincsenek friss adatai, a munkaerőpiacon jelenlévők számát minden évben a közfoglalkoztatási program tervezésekor látjuk. Ennek az intézkedésnek az elsődleges megvalósítója maga az önkormányzat lett a közfoglalkoztatás fenntartásával, miután a munkanélküliek képzettségi összetételében változás következett be azzal, hogy a szakképzett munkaerő az elsődleges munkaerőpiacon el tudott helyezkedni.

A városban működő vállalkozások természetesen kiveszik részüket ennek a rétegnek az alkalmazásából, az állattartó telepek, építőipar, növénytermesztés területén van igény a képesítés nélküli, betanított munkára.

Változást hozhat a 2020. év a munkanélküliek számát és képzettségi összetételét illetően.

2. **Pályázatfigyelés alacsony képzettségű munkaerő számára képesítés megszerzésére:** A 2018-ban megfogalmazott intézkedés pályázatfigyelést tartalmaz, azonban az eltelt két év bebizonyította, hogy tevékenyen kell részt vállalnunk a képzettséggel nem rendelkező társadalmi réteg képesítésének megszerzésében.

Ennek egyik lépcsője a 2019. május 22-én létre jött Helyi Foglalkoztatási Paktum Balmazújvárosi, Hajdúböszörményi és Hajdúnánási járás településeinek részvételével a TOP-5.1.2-16 Helyi foglalkoztatási együttműködések címmel meghirdetett pályázaton belül. A projekt célcsoportjai:

- alacsony iskolai végzettségűek
- 25 év alatti fiatalok, vagy 30 év alatti álláskeresők
- 50 év felettiek
- GYED-ről, GYES-ről, ápolási díjról visszatérők
- tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek
- megváltozott munkaképességű személyek
- roma nemzetiséghez tartozók.

A Paktum képzéseket szervez a munkaerő piac igényének megfelelő szakmákban, ezzel közvetítő szerepet vállalva munkaerő piac kereslet-kínálati oldala között.

Nem képesítés megszerzésére irányul, de mindenképpen segíti az elhelyezkedés lehetőségét az önkormányzat által elnyert EFOP-1.5.3-16-2017-00021 azonosítós számú humán szolgáltatások fejlesztése Hajdúnánáson és vonzáskörzetében megnevezésű pályázat. Hajdúnánáson összesen 138 főnek kompetencia képzés kerül megtartásra egyéni fejlesztési terv alapján. Ezt követően pedig 92 fő vesz részt mentoráláson. Ösztöndíjként pénzübeli támogatásban részesülnek azok, akik tanúsítványt szereznek.

Javasolom, hogy az Intézkedési Tervben maradjon benne a továbbiakban is a pályázatfigyelés, azonban az önkormányzatnak minden rendelkezésére álló eszközt igénybe kell vennie a képesítés nélküli munkavállalók számának csökkentésére.

II. A gyermekek esélyegyenlősége

1. Óvodai-és iskolai szociális segítő tevékenység

Az intézkedést a Család-és Gyermejjóléti Szolgálat, Központ és Városi Bölcsőde intézmény hajtja végre. Az intézményvezető tájékoztatása szerint a feladat jogszabály szerint meghatározott és a végrehajtás folyamatos. Az intézmény szakember hiánnyal küzd az intézkedés végrehajtása során, azonban annak fenntartását mindenképpen javasolja.

2. **Minden gyermek reggelizzen önkormányzati program:** A képviselő-testület 2014-ben döntött arról, hogy városunkban ezt a programot bevezeti. Kezdetől fogva nagy a sikere, és az eltelt 7 év bebizonyította, hogy a program működtetése során tapasztalt pozitív hatások messze meghaladják az önkormányzati finanszírozási kérdést. Az önkormányzati költségvetés a bevezetés évében 1,6 MFt-t biztosított erre a célra, 2015-ben 2,6 MFt-ot, tavaly és idén már 4 MFt-ot irányzott elő a képviselő-testület a program fenntartásához.

Javaslom, hogy a testület a továbbiakban is tartsa fenn a programot a fedezet éves költségvetésben történő tervezésével.

3. **Szociális és gyermekvédelmi koordináció az óvodai hiányzások csökkentése érdekében**

A HEP elfogadásakor és az intézkedési terv összeállításakor problémaként érzékeltük a hátrányos helyzetű gyermekek óvodai hiányzását. Az intézkedés értékelésekor a tervben megjelölt felelősök (jegyző, óvónők, védőnők és családsegítők) egybehangzóan arról számoltak be, hogy 2020-ra a hiányzások száma jelentősen lecsökkent, ma már az intézkedés nem releváns.

Erre tekintettel az intézkedési tervben az intézkedés teljesítését javaslom rögzíteni és az intézkedést végrehajtottá nyilvánítani.

4. **Kompetencia-mérések eredményeinek javítása.**

A Hajdúnánási Református Általános Iskolától érkezett visszajelzés szerint a kompetencia mérések eredményeiben következett be javulás az elmúlt néhány évben, az országos átlaghoz közelítettek. Azonban a végrehajtás itt folyamatos kell, hogy legyen, így az intézkedés további fenntartása indokolt.

Módosítást igényel az intézkedés végrehajtásának felelőse. Egyrészt átvezetésre javaslom a Bocskai István Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium elnevezésében bekövetkezett változást, másrészt felelősként javaslom megjelölni a Hajdúnánási Református Általános Iskola intézményvezetőjét is.

III. A nők esélyegyenlősége

1. **Nők egészség-prevenciója:** Ez az intézkedés a gyakorlatban a nők emlőszűrésre történő szervezett beszállítását célozta meg évente. A Debreceni Emlőcentrummal és a Szalay János Rendelőintézet dolgozóival kialakított együttműködés eredményeként az intézkedés sikeres. Így azok a nők is eljutnak a szűrésre, akik ezt a számukra nem megfelelő tömegközlekedés vagy saját személygépkocsi hiánya miatt elmulasztanák. Az értesítést kapott nők 45 %-a vett részt a szűréseken, az önkormányzat évente 4 alkalommal biztosította ehhez a szállítást. A részvételi arány még mindig alacsony, azonban országos viszonylatban jó eredménynek mondható, az országos átlag 40 %. A WHO elvárás 70 %-os.

Javaslom, hogy a testület a továbbiakban is tartsa fenn a programot a fedezet éves költségvetésben történő tervezésével.

2. **A nők munkaerő-piaci integrációjának elősegítése, alternatív és atipikus foglalkoztatási formák támogatása:** Az informatika fejlődése egyre szélesebb

lehetőséget biztosít a távmunka bevezetésére. A 2020. év első felében jelentkező veszélyhelyzet rákényszerítette a munkadókát arra, hogy amely terület ezt lehetővé tette, ott a dolgozók távmunkában történő alkalmazására térjenek át. Ennek az intézkedésnek a megvalósítását -sajnos- külső körülmény sürgette, azonban az Intézkedési Terv végrehajtásának félidejében a veszélyhelyzetre tekintettel minden olyan lehetőséget kihasznált az aktív dolgozói réteg, amely rendelkezésre állt.

Az intézkedés végrehajtásának határideje 2022. december 31., a cél a kialakult és jól működő atipikus foglalkoztatási formák lehetőség szerinti fenntartása.

3. Az EFOP-3.7.3-16 program keretében az egész életen át tartó tanuláshoz hozzáférés biztosítása a Nánás Pro Cultura Nonprofit Kft-nél.

A projekt 2018. június 01. napján elindult, a projektben tervezett 17 tevékenység jelentős része megvalósult, azonban a veszélyhelyzet miatt 2020. március 17-én a kulturális intézményekre elrendelet látogatási tilalom miatt felfüggesztésre került. A veszélyhelyzet feloldását követően újra indulnak a be nem fejezett tevékenységek és a 2020. évben a projekt zárása megtörténik.

Az Intézkedési Tervben a határidő módosítása indokolt 2020. december 31-re.

IV. Az idősök esélyegyenlősége

1. Pályázatírásban való közreműködés

Az intézkedés megfogalmazásakor több pályázat is futott a családok és köztük az idősebb korosztály számára (pl. „Otthon melege” programok). Ebben szántunk szerepet az önkormányzatnak. Az elmúlt 2 év bebizonyította, hogy az idősebb korosztály ebben a kérdésben nem az önkormányzathoz fordul segítségért, hanem családtagokhoz, civil szervezetekhez, vagy képzett pályázatírókhoz.

A HEP Fórum álláspontja, hogy az intézkedés további fenntartása mindenképpen indokolt, azonban módosítani szükséges az intézkedés felelőst és ott az önkormányzat helyett az intézményeket, a civil szervezeteket nevesíteni.

2. Társadalmi elszigeteltség csökkentése.

A Hajdúnánási Református Egyházközség az összekötő kapocs a feladat végrehajtójaként megjelölt Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium és az Egyházközség fenntartásában működő Idősek Otthona és Szociális Gondozási Központ között. A Gimnázium diákjainak egy része -különösen azok, akik egészségügyi, szociális pályára készülnek-, az idősekkel tölti el a számára kötelezően előírt önkéntes munkát. Ezek nem kizárólag személyes találkozások, hanem megvannak azok a rendezvények, ahol közösen vesznek részt a diákok az idősekkel. A tapasztalatok pozitívak mindkét fél részéről.

Jelenleg ez a program kizárólag az Egyházközség két intézménye között működik, a városban működő többi, idősek ellátásával foglalkozó intézményre is kívánatos az intézkedés végrehajtásának kiterjesztése.

Az intézkedés további fenntartása mindenképpen javasolt. A HEP Fórum véleménye, hogy az idősek otthonán túl, saját háztartásban is élnek olyan idősek, akiknél a

társadalmi elszigetelődés jelentkezhethet, a későbbiekben az intézkedés céljának módosítása is megfogalmazódhat.

3. Az időseket célzó nyári programok elérésének biztosítása

A városi rendezvényeink egy része a nyári időszakban továbbra is a Fürdő utcára, a Hajdúnánási Gyógyfürdő területére, kisebb részben a Kendereskertbe koncentrálódik. A rendezvényeink egy részén eddig is biztosított volt a „városnéző kisvonat”, melyet térítésmentesen vehettek igénybe a rendezvények látogatói.

A Fórum javaslata az intézkedés további fenntartása a folyamatos határidő meghagyásával.

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

1. **"Kulturális akadálymentesítés":** A HEP elfogadásakor fogalmazódott meg igényként a fogyatékkal élők helyi esélyegyenlőségének javítása. A HEP megállapította, hogy számukra az információs és kommunikációs akadálymentesítettség biztosítása jelenleg nincs vizsgálva a városi kulturális rendezvények szervezése során. Ennek az intézkedésnek a határidejét az intézkedési terv 2023. június 30-ban határozta meg.

A megfogalmazott cél aktualitása továbbra is fennáll, az intézkedés fenntartását javaslom a megjelölt határidővel.

Módosítást igényel viszont az intézkedés felelőse. A tervben a Nánás Pro Cultura Nonprofit Kft. ügyvezetője a végrehajtásért felelős személy, ugyanakkor azt tapasztaljuk, hogy ezt a feladatot a civil szervezetek látják el a saját tagjaikra jellemző fogyatékoság alapján. A NPC. Kft ügyvezetője jelezte, hogy az intézkedés végrehajtásához külön forrás is szükséges, mely eddig nem állt rendelkezésre.

2. **Fogyatékos személyek nappali ellátása kötelező önkormányzati feladatellátás véglegesítése:** A HEP elfogadásakor volt napirenden ennek a szociális ellátási formának az átkerülése az önkormányzathoz, mint a feladatellátás címzettjéhez. A testületi döntések eredményeként a feladatot a Hajdúnánás-Folyás-Tiszagyulaháza-Újtitkos Szociális és Gyermekjóléti Önkormányzati Társulás (4080 Hajdúnánás, Köztársaság tér 1. szám) vette át, majd 2020. április 1-től feladatellátási megállapodás keretében a Baptista Tevékeny Szeretet Misszió (4028 Debrecen, Simonyi út 14.) biztosítja az ellátást.

Javaslom, hogy a testület ezt az intézkedést nyilvánítsa teljesítettnek.

3. **Fogyatékkal élő gyermekek esélynövelése a speciális fejlesztésre:** A megfogalmazott intézkedés a fogyatékkal élő gyermekek szállítását célozta meg a debreceni speciális foglalkozásokat nyújtó intézményekbe. A programot folyamatosan tudjuk megvalósítani, az önkormányzat éves költségvetésében a busz fenntartási költségeit tervezi.

Az intézkedés fenntartása a továbbiakban is szükséges, az ahhoz szükséges erőforrások rendelkezésre állnak.

Fentiek alapján előterjesztjük az alábbi

H a t á r o z a t i j a v a s l a t - o t:

Hajdúnánás Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a város 2018-2023 évekre szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programját a 2003. évi CXXV. törvény 31. § (4) bekezdésében foglaltak szerint felülvizsgálta, és abban az alábbi módosításokat teszi:

1. Szociális és gyermekvédelmi koordináció az óvodai hiányzások csökkentése érdekében intézkedés elérte a célját, ezért azt végrehajtottá nyilvánítja.
2. A Kompetencia-mérések eredményeinek javítása intézkedés esetében a végrehajtásért felelős Bocskai István Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium nevének módosítását átvezetni szükséges, valamint végrehajtásért felelősként fel kell tüntetni a Hajdúnánási Református Általános Iskola intézményvezetőjét is.
3. Az EFOP-3.7.3-16 program keretében az egész életen át tartó tanuláshoz hozzáférés biztosítása a Nánás Pro Cultura Nonprofit Kft-nél intézkedés határidejét 2020. december 31-re módosítja.
4. Pályázatírásban való közreműködés intézkedés felelősét akként módosítja, hogy a Hajdúnánás Városi Önkormányzat helyébe az intézményeket, civil szervezeteket kell feltüntetni.
5. "Kulturális akadálymentesítés" intézkedés felelősét akként módosítja, hogy a Nánás Pro Cultura Nonprofit Kft helyébe a civil szervezeteket kell feltüntetni.
6. Fogyatékos személyek nappali ellátása kötelező önkormányzati feladatellátás véglegesítése megtörtént, az intézkedést végrehajtottá nyilvánítja.

Felkéri a polgármestert, hogy az érintettek értesítéséről és a szükséges intézkedések megtételéről gondoskodjon.

Felelős: -

Határidő: -

Hajdúnánás, 2020. július 2.

Szólláth Tibor
polgármester